P9_TA(2023)0029

Подготовка на срещата на върха между ЕС и Украйна

Резолюция на Европейския парламент от 2 февруари 2023 г. относно подготовката за срещата на върха между ЕС и Украйна (2023/2509(RSP))

(2023/C 267/02)

Европейският парламент,

— като взе предвид предишните си резолюции относно Украйна,

— като взе предвид Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна ([1]), и свързаната задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия между ЕС и Украйна, подписано през 2014 г. (СА/ЗВЗСТ),

— като взе предвид кандидатурата на Украйна за членство в ЕС от 28 февруари 2022 г., съобщението на Комисията от 17 юни 2022 г., озаглавено „Становище на Комисията относно кандидатурата на Украйна за членство в Европейския съюз“ (COM(2022)0407), и последващите заключения на Европейския съвет от 23 и 24 юни 2022 г.,

— като взе предвид Устава на ООН, Хагските и Женевските конвенции и допълнителните протоколи към тях, и Римския статут,

— като взе предвид съвместната декларация след 23-тата среща на високо равнище между ЕС и Украйна на 12 октомври 2021 г.,

— като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 15 декември 2022 г.,

— като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че от 24 февруари 2022 г. насам Руската федерация води незаконна, непровокирана и неоправдана агресивна война срещу Украйна; като има предвид, че тази агресивна война представлява грубо и явно нарушение на Устава на ООН и на основните принципи на международното право; като има предвид, че геополитическото положение в Европа се промени из основи, което налага вземането на смели, нестандартни и всеобхватни решения в областта на политиката, сигурността и финансите от страна на ЕС; като има предвид, че Украйна страда от руска агресия още от избухването на протестите през ноември 2013 г. срещу решението на тогавашния президент да спре подписването на Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна;

Б. като има предвид, че руските сили извършиха безразборни нападения срещу жилищни райони и гражданска инфраструктура; като има предвид, че вече бяха убити хиляди цивилни лица, включително стотици деца, а много други бяха изтезавани, тормозени, подложени на сексуално насилие, отвлечени или насилствено разселени; като има предвид, че това нечовешко поведение от страна на руските сили и техните марионетни сили е в пълно противоречие с международното хуманитарно право; като има предвид, че на 30 септември 2022 г. Русия едностранно обяви анексирането на частично окупираните от Русия украински области Донецк, Херсон, Луганск и Запорожие, в допълнение към предишното извършено от Русия анексиране на Кримския полуостров;

В. като има предвид, че политическото ръководство и народът на Украйна показаха забележителна решимост да поддържат функционирането на държавните институции и обществените услуги въпреки войната;

Г. като има предвид, че 24-ата среща на върха между ЕС и Украйна трябва да се проведе на 3 февруари 2023 г. в Киев; като има предвид, че тази среща на високо равнище предоставя отлична възможност не само за обсъждане на положението на място и настоящите приоритети на Украйна, включително финансова и военна подкрепа, търсене на отговорност за руските военни престъпления, престъпления срещу човечеството и агресия, глобален обхват, ограничителни мерки

([1]) ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3.

и продоволствена и енергийна сигурност, но и за предприемане на необходимите действия, за да може Украйна да продължи усилията си за реформи, както е предвидено в СА/ЗВЗСТ и седемте приоритета, посочени в становището на Комисията от 17 юни 2022 г., и приоритетите, водещи до членство в ЕС;

Д. като има предвид, че Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна, което е в сила от 2014 г., вече доведе до съществено засилване на политическия диалог, укрепване на политическото асоцииране и икономическата интеграция и откри нови перспективи за секторно сътрудничество;

Е. като има предвид, че в заключенията си от 13 декември 2022 г. относно разширяването и процеса на стабилизиране и асоцииране Съветът прикани Комисията да подготви пътна карта, в която да очертае следващите стъпки, с които ще се улесни достъпът на Украйна до единния пазар на ЕС, като се използва пълният потенциал на СА/ЗВЗСТ с Украйна;

Ж. като има предвид, че на 17 юни 2022 г. Комисията публикува своето становище относно кандидатурата на Украйна за членство в ЕС и препоръча на Украйна да бъде предоставен статут на страна кандидатка за членство в ЕС, при условие че се предприемат определени мерки за реформи, като например в областта на принципите на правовата държава и борбата с корупцията; като има предвид, че в заключенията си от 13 декември 2022 г. Съветът припомни, че Комисията е била приканена да докладва за изпълнението на условията, посочени в становището на Комисията от 17 юни 2022 г., като част от редовния пакет за разширяването през 2023 г., и вместо това взе под внимание намерението на Комисията да предостави актуална информация през пролетта на 2023 г.;

З. като има предвид, че не съществува „ускорена процедура“ за членство в ЕС и че присъединяването продължава да бъде сложен, основан на достойнства и структуриран процес, който изисква ефективно прилагане на реформите и транспонирането на достиженията на правото на ЕС; като има предвид, че напредъкът на всяка държава по пътя ѝ към присъединяване се оценява въз основа на собствените ѝ достойнства и процеса на реформи; като има предвид обаче, че това не изключва бързото започване на процеса като проява на ангажимента на ЕС към Украйна в новия геополитически контекст, създаден от руската агресия; като има предвид, че капацитетът на ЕС за приемане на нови членове ще има важно значение за бъдещите присъединявания;

И. като има предвид, че децентрализацията и силното местно самоуправление се превърнаха в крайъгълен камък на демокрацията в Украйна и е важен фактор за устойчивостта на Украйна по време на войната; като има предвид, че водещият пример на общините за местното възстановяване е от ключово значение за гарантирането, че националните и международните средства за възстановяване отиват там, където са най-необходими;

1. отново осъжда възможно най-категорично агресивната война на Руската федерация срещу Украйна, както и участието на Беларус в тази война, и изисква Русия незабавно да прекрати всички военни действия в Украйна и безусловно да изтегли всички сили и военно оборудване от цялата международно призната територия на Украйна;

2. отново изразява непоколебима солидарност с народа на Украйна, който продължава да проявява изключителна смелост и издръжливост пред непрестанните заплахи и нападения от 24 февруари 2022 г. насам и през последните девет години на руска агресия срещу Украйна;

3. напълно подкрепя независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници и подчертава, че тази война представлява сериозно нарушение на международното право; във връзка с това отново осъжда незаконното анексиране от страна на Русия на областите Донецк, Херсон, Луганск и Запорожие в Украйна, както и анексирането на Кримския полуостров;

4. подчертава спешната необходимост от търсене на отговорност за военните престъпления на Русия, престъпленията срещу човечеството и за престъплението агресия срещу Украйна; отново призовава ЕС и неговите държави членки да поемат водеща роля и активно да подкрепят създаването на специален трибунал за разследване и наказателно преследване на престъплението агресия, извършено от Русия срещу Украйна, както и на международен регистър на щетите; изразява пълната си подкрепа за текущото разследване от страна на прокурора на Международния наказателен съд (МНС) на положението в Украйна, както и на предполагаеми военни престъпления, престъпления срещу човечеството и геноцид; настоятелно призовава Украйна да ратифицира Римския статут на МНС и неговите изменения и официално да стане член на МНС, за да подкрепи международните усилия за подвеждане под отговорност на извършителите на тежки международни престъпления;

5. продължава да призовава институциите на ЕС и държавите членки, както и партньорите на ЕС, да предоставят на Украйна цялата необходима политическа, военна, икономическа, свързана с инфраструктурата, финансова и хуманитарна подкрепа; очаква държавите членки да използват предстоящата среща на високо равнище между ЕС и Украйна, за да засилят своя ангажимент;

6. подчертава продължаващата необходимост от предоставяне на хуманитарна помощ на Украйна и призовава ЕС и Украйна да обсъдят нуждите на приблизително 8 милиона украинци, които са избягали от войната и пребивават временно в държави — членки на ЕС; приветства в този контекст неотдавнашното удължаване на срока на действие на Директивата за временната закрила ([2]) до март 2024 г.; подчертава необходимостта от отдаване на приоритет на положението на децата и жените, по-специално на бременните жени, самотните родители и жертвите на трафик на хора, както и от обединяване на усилията за връщане на принудително депортирани украинци в Украйна и за събиране на семействата на деца от Украйна, които са били насилствено осиновени;

7. призовава държавите членки да увеличат и ускорят военната си помощ за Украйна, по-специално предоставянето на оръжия в отговор на ясно определени потребности; изразява подкрепата си за последните решения за предоставяне на Украйна на модерни бойни превозни средства, бронетранспортьори, системи за противовъздушна отбрана и съответните боеприпаси и настоятелно призовава държавите членки да ускорят доставката на военна помощ и военно оборудване на Украйна; приветства решението на правителствата на няколко държави — членки на ЕС, САЩ, Обединеното кралство и Канада да доставят модерни основни бойни танкове на Украйна; настоява незабавно да започне обучението на украински екипажи за работа с тези танкове и призовава да се обмисли доставянето на западни изтребители и ракетни системи с далечен обсег на действие като следваща стъпка;

8. призовава Съвета, Комисията и държавите членки да подкрепят мирния план от 10 точки, представен от президента на Украйна Володимир Зеленски, и да работят за създаването на международна коалиция за прилагането на този план и да работят с Украйна по въпроса за бъдещите гаранции за сигурност, като например предложените в Пакта за сигурност от Киев;

9. подкрепя създаването на военната мисия за предоставяне на помощ, за да бъдат обучавани украинските въоръжени сили на територията на ЕС; признава текущата работа на консултативната мисия на ЕС за реформа в сектора на гражданската сигурност в Украйна и приветства неотдавнашното адаптиране на нейния мандат, така че да подпомогне украинските органи в улесняването на разследването и наказателното преследване на всички международни престъпления, извършени от руските въоръжени сили и наемници в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна;

10. приветства подписването на 16 януари 2023 г. на Меморандума за разбирателство и Споразумението за заем за безпрецедентния пакет от мерки за подкрепа на Украйна в размер на 18 милиарда евро през 2023 г. чрез инструмента за макрофинансова помощ плюс, както и бързото изплащане на първия транш на 17 януари 2023 г.; подчертава значението на непрекъснатото и бързо изпълнение на ангажиментите за финансова и техническа помощ, за да се гарантира макроикономическата стабилност на Украйна, да се възстанови критичната инфраструктура и да се поддържат основни обществени услуги, по-специално с оглед на продължаващите руски нападения срещу гражданска инфраструктура, които застрашават значителен брой украински граждани, изложени на риск да останат без достъп до основни услуги като водоснабдяване, отопление и електричество; подчертава необходимостта от отговорно, прозрачно и ефективно използване на финансовата помощ от ЕС и друга международна финансова помощ и подчертава значението на възстановяването на системата за обществени поръчки на Украйна чрез цялостно възстановяване на системата ProZorro;

11. призовава предстоящата среща на върху между ЕС и Украйна да бъде използвана, за да се изведе на преден план необходимостта от всеобхватен пакет на ЕС за възстановяване на Украйна, който следва да бъде съсредоточен върху незабавното, средносрочното и дългосрочното подпомагане, реконструкция и възстановяване на страната, и да спомогне допълнително за засилване на растежа на икономиката, когато войната приключи; припомня, че пакетът за възстановяване следва да се управлява съвместно от ЕС, международните финансови институции и единомислещите партньори, със съществения участие на държавите от Г-7; препоръчва представителите на местното самоуправление в Украйна да допринасят за разработването на мерките за възстановяване; препоръчва създаването на ясен и прозрачен механизъм за включване на украинското гражданско общество в ключови процеси на вземане на решения и призовава за непрекъсната подкрепа за гражданското общество; подчертава значението на екологичните условия и условията за прозрачност в рамките

([2]) Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

на усилията за възстановяване; настоява за прилагането на най-значимите екологични реформи, както и за създаването на ефективни гаранции за опазването на околната среда по време на развитието и възстановяването на Украйна; призовава пакетът за възстановяване да бъде подкрепен с необходимия бюджетен капацитет на ЕС;

12. отново призовава за определяне на подходящо правно основание, което да позволи използването на замразените активи на Руската централна банка, както и активи на руски олигарси, за финансиране на възстановяването на Украйна; подкрепя създаването на специална международна мисия за наблюдение, която да регистрира екологичните последици от руската агресия срещу Украйна, за да се определи основа за получаване на конкретно обезщетение от Русия;

13. приветства решението на Европейския съвет да предостави на Украйна статут на страна кандидатка за членство в ЕС; подчертава, че присъединяването към ЕС трябва да се осъществи в съответствие с член 49 от Договора за Европейския съюз, въз основа на спазването на съответните процедури и при условие че са изпълнени установените критерии, по-специално т. нар. критерии от Копенхаген за членство в ЕС, и че то продължава да бъде основан на достойнства процес, който изисква приемането и изпълнението на съответните реформи, по-специално в областта на демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека, основните свободи, пазарната икономика и прилагането на достиженията на правото на ЕС;

14. потвърждава ангажимента си по отношение на членството на Украйна в Европейския съюз; счита, че то представлява геостратегическа инвестиция в обединена и силна Европа; отново заявява, че кандидатурата на Украйна за членство в ЕС означава демонстриране на лидерство, решителност и визия в днешния контекст на брутална руска агресивна война и изпраща ясно политическо послание, че Украйна необратимо е избрала да поеме по европейския път, което нейните европейски партньори ще подкрепят;

15. приветства европейските амбиции на народа на Украйна и поради това призовава настоятелно политическите лидери и органите на Украйна да използват набраната инерция и енергично да следват свързаната с ЕС програма за реформи, като вземат предвид приоритетите, посочени от Комисията в нейното становище относно кандидатурата на Украйна за членство в ЕС;

16. приканва органите на Украйна недвусмислено да демонстрират политическата си решимост да работят за осъществяването на европейските амбиции на своя народ като значително ускорят напредъка си чрез съществени реформи, така че ефективно да изпълнят критериите за членство в ЕС във възможно най-кратък срок; във връзка с това подчертава необходимостта да бъде защитена независимостта на всички институции за борба с корупцията, да се подобри свободата на медиите, да бъдат засилени ефективността и отчетността на съдебната система, да се преодолеят недостатъците във функционирането на правоприлагащите органи и да се гарантира политическият и партийният плурализъм както в Украинския парламент, така и извън него; призовава Украйна да се въздържа от приемане на законодателство, което не е съвместимо с достиженията на правото на ЕС или което застрашава постиженията в процеса на реформи и борбата с корупцията;

17. призовава участниците в предстоящата среща на високо равнище между ЕС и Украйна да работят за започване на преговори за присъединяване и да подкрепят пътна карта, очертаваща следващите стъпки, за да се даде възможност на Украйна да се присъедини към единния пазар на ЕС, като се постави акцент върху осигуряването на осезаеми ползи за украинското общество и гражданите от началото на процеса, въз основа на поетапен подход; призовава Комисията да представи смел и амбициозен план за тези преговори и за бързото поетапно интегриране на Украйна в политиките и програмите на ЕС, който да е придружен от пътна карта за всеки етап от процеса; призовава за иновативно, допълващо и гъвкаво взаимодействие между текущата работа по прилагането на действащото Споразумение за асоцииране и процеса на преговори за присъединяване;

18. призовава украинското правителство да продължи да укрепва местното самоуправление — реформа, която получи значително национално и международно признание, и да приложи успеха на реформата за децентрализация в цялостната структура на процесите на укрепване, възстановяване и реконструкция на Украйна;

19. приветства значителния напредък на Украйна в привеждането в съответствие с единния пазар на ЕС и призовава за бързото приемане на приоритетния план за действие за засилено прилагане на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия между ЕС и Украйна за периода 2023 — 2024 г.; призовава за удължаване на срока на действие на Регламент (ЕС) 2022/870 относно временната либерализация на търговията ([3]), както и за спешно преразглеждане на възможните допълнителни мерки за либерализация на транспорта;

([3]) Регламент (ЕС) 2022/870 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 103).

20. приветства споразумението за „роуминг както у дома“ с посредничеството на ЕС между телекомуникационните дружества в ЕС и Украйна в полза на украинските бежанци и приветства неговото удължаване; призовава телекомуникационният пазар на Украйна да бъде интегриран в телекомуникационния пазар на ЕС;

21. призовава Комисията и държавите членки да засилят стратегическата комуникация и да предоставят съответната информация относно взаимните ползи и възможности от разширяването както в Украйна, така и в държавите членки, за да се увеличи допълнително подкрепата и да се подобри разбирането на процеса на присъединяване; призовава Комисията и държавите членки да подобрят видимостта на финансирането от ЕС и неговите осезаеми резултати в Украйна; настоява, че гражданското общество в Украйна и в ЕС играе активна роля в изпълнението на тези цели;

22. приветства активното участие на Украйна в инициативата на ЕС за Източното партньорство и призовава тази политическа инициатива да бъде допълнително укрепена като важна платформа за регионалното сътрудничество и обмена на опит в областта на реформите между държавите партньори, които се стремят към по-тясно сътрудничество с ЕС или към членство в ЕС;

23. призовава институциите на ЕС да разширят възможностите на украински длъжностни лица да изучават и да наблюдават работата на институциите на ЕС; насърчава двустранните парламентарни срещи между парламентите на държавите членки и парламента на Украйна; призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да предоставят възможности за образование на младите хора, държавните служители и дипломатите в Украйна, наред с други; призовава за започването на процедури за създаване на Академия за публична администрация на Източното партньорство;

24. призовава държавите членки да приемат възможно най-скоро 10-ия пакет от санкции срещу Русия и проактивно да представят предложения за по-нататъшно разработване на санкции чрез включване на нови сектори и физически лица; настоятелно призовава всички държави членки да продължат да демонстрират единство с оглед на войната на Русия срещу Украйна; призовава всички партньори, по-специално държавите кандидатки за членство в ЕС, както и потенциалните държави кандидатки, да се присъединят към пакетите от санкции;

25. призовава списъкът на физическите и юридическите лица, които са обект на санкциите, да бъде разширен, така че да включва руски дружества, които все още присъстват на пазарите на ЕС, например „Лукойл“ и „Росатом“, както и лицата, замесени в принудително депортиране, в незаконно лишаване от свобода на руски граждански активисти и членове на политическата опозиция, в незаконните „референдуми“ в Луганск, Херсон, Запорожие и Донецк и в незаконните „избори“ в Крим и Севастопол, както и всички членове на партиите в Държавната дума, които заемат длъжности в избрани парламенти на всички равнища, включително на регионално и общинско равнище, както и членовете на руските пропагандни медии, които разпространяват антиукраински послания и послания в подкрепа на войната; призовава Съвета да разшири списъка на санкционираните лица, така че да включва лица от списъка, предложен от Фондацията за борба с корупцията на Алексей Навални; същевременно настоятелно призовава Украйна да приеме украинския закон „Магнитски“; призовава за забрана на прекия или непрекия внос, закупуване или прехвърляне на диаманти, независимо дали в необработен или обработен вид, с произход от Руската федерация;

26. отново отправя своя призив за незабавно и пълно ембарго върху вноса на изкопаеми горива и уран от Русия, както и за пълен отказ от използване на газопроводите „Северен поток 1“ и „Северен поток 2“, за да се спре финансирането на военната машина на Путин със средства на ЕС; призовава за засилване на ограничителните мерки срещу Беларус; настоятелно призовава Съвета, в сътрудничество с международните партньори, да намали тавана на цените на петрола, който произхожда от Русия или се изнася от нея;

27. призовава Комисията и надзорните органи на ЕС да следят отблизо ефективното и всеобхватно прилагане на всички санкции на ЕС от страна на държавите членки и да предприемат мерки по отношение на евентуални практики на заобикаляне, включително преодоляване на съществуващите пропуски; осъжда третите държави, които са помогнали на Русия и Беларус да заобиколят наложените санкции, и призовава Комисията и държавите членки да обмислят мерки срещу тези трети държави;

28. осъжда неотдавнашното решение на Международния олимпийски комитет да позволи на руски и беларуски спортисти да участват в квалификациите за Олимпийските игри в Париж през 2024 г. под неутрален флаг, което е в противоречие с многоаспектната изолация на тези страни и ще бъде използвано от двата режима за пропагандни цели;

29. призовава отново ЕС и неговите държави членки да засилят международната изолация на Руската федерация, включително по отношение на нейното членство в международни организации и органи, да се въздържат от провеждане на официални събития на територията на Руската федерация, като понижат нивото на дипломатическите отношения с Москва;

30. осъжда незаконната окупация от страна на Русия на украинската атомна електроцентрала в Запорожие и за да се намали рискът от ядрен или радиологичен инцидент, подкрепя предложението около нея да се създаде зона за защита на ядрената безопасност и сигурност, както предложи Международната агенция за атомна енергия;

31. призовава ЕС и неговите държави членки да работят стратегически и проактивно за противодействие на хибридните заплахи и предотвратяване на намесата на Русия в политическите, изборните и други демократични процеси в Украйна и другаде, по-специално злонамерените действия, насочени към манипулиране на общественото мнение и подкопаване на европейската интеграция; призовава ЕС и неговите държави членки да засилят устойчивостта срещу дезинформацията и деструктивните кампании, предназначени да подкопаят демократичните процеси и да създадат разделение в Украйна;

32. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Европейската служба за външна дейност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на президента, правителството и Върховната рада на Украйна.